

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

P7_TA(2014)0229

ES santykių su Rytų partnerystės šalimis prioritetai**2014 m. kovo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES santykių su Rytų partnerystės šalimis vertinimo ir prioritetų nustatymo (2013/2149(INI))**

(2017/C 378/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į tai, kad 2009 m. gegužės 7 d. Prahoje pradėta įgyvendinti Rytų partnerystė,
- atsižvelgdamas į tai, kad EURONEST parlamentinė asamblėja pradėjo veiklą 2011 m. gegužės 3 d. per septintąją Europos Parlamento kadenciją,
- atsižvelgdamas į Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo įsteigimą ir jau atliktą jo darbą, įskaitant rekomendacijas ir kitus dokumentus, parengtus 5 darbo grupėse arba per metines asamblėjas: 2009 m. lapkričio 16–17 d. Briuselyje, Belgija, 2010 m. lapkričio 18–19 Berlyne, Vokietija, 2011 m. lapkričio 28–30 d. Poznanėje, Lenkija, 2012 m. lapkričio 28–30 d. Stokholme, Švedija, 2013 m. spalio 4–5 d. Kišiniove, Moldova,
- atsižvelgdamas į tai, kad buvo įkurtas Rytų partnerystės vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) regionų komitetas, kurio inauguracinis posėdis įvyko 2011 m. rugsėjo 8 d. Poznanėje, Lenkija, ir jau parengtą CORLEAP nuomonę,
- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 29–30 d. Varšuvoje vykusio aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas,
- atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 28–29 d. Vilniuje vykusio aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas,
- atsižvelgdamas į 2003 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą „Platesnė Europa – kaimynystė: naujas santykių su mūsų Rytų ir Pietų kaimynais pagrindas“ (COM(2003)0104), 2004 m. gegužės 12 d. komunikatą „Europos kaimynystės politika – strategijos dokumentas“ (COM(2004)0373), 2006 m. gruodžio 4 d. komunikatą „Europos kaimynystės politikos stiprinimas“ (COM(2006)0726), 2007 m. gruodžio 5 d. komunikatą „Ryžtinga Europos kaimynystės politika“ (COM(2007)0774), 2008 m. gruodžio 3 d. komunikatą „Rytų partnerystė“ (COM(2008)0823) ir 2010 m. gegužės 12 d. komunikatą „Europos kaimynystės politikos apžvalga“ (COM(2010)0207),
- atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 20 d. Europos Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Europos kaimynystės politika: siekiama glaudesnės partnerystės“ (JOIN(2013)0004) ir 2011 m. gegužės 25 d. bendrą komunikatą „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“ (COM(2011)0303),
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų tarybos 2010 m. liepos 26 d. ir 2011 m. birželio 20 d. išvadas dėl Europos kaimynystės politikos (EKP) ir 2013 m. lapkričio 18–19 d. išvadas dėl Rytų partnerystės, Užsienio reikalų tarybos (prekyba) 2011 m. rugsėjo 26 d. išvadas ir Europos Vadovų Tarybos 2013 m. vasario 7 d. išvadas,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Rytų partnerystės,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 15 d. Europos Komisijos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrus komunikatus „Rytų partnerystė: veiksmų iki 2013 m. rudens aukščiausiojo lygio susitikimo planas“ (JOIN(2012)0013) ir „Naujosios Europos kaimynystės politikos įgyvendinimas“ (JOIN(2012)0014) ir prie jų pridėtus 2013 m. kovo 20 d. bendrus tarnybų darbo dokumentus (Regioninės ataskaitos SWD(2013)0085 ir 0086),

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 12 d., bendrą ES vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Žmogaus teisės ir demokratija – svarbiausias ES išorės veiksmų elementas. Veiksmingesnio požiūrio formavimas“ (COM(2011)0886),
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo nustatoma Europos kaimynystės priemonė (2014–2020 m.),
- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 28 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos Rezoliuciją dėl energetinio saugumo atsižvelgiant į energijos rinką ir Rytų Europos šalių partnerių ir ES šalių sistemų suderinimą ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. spalio 23 d. rezoliuciją „Europos kaimynystės politika: darbas siekiant tvirtesnės partnerystės. EP pozicija dėl 2012 m. pažangos ataskaitų“ ⁽²⁾, 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo ⁽³⁾ ir 2011 m. balandžio 7 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros rytų aspekto ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. gruodžio 11 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros Sąjungos išorės veiksmų priemonių įgyvendinimo taisyklės ir procedūros ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. gruodžio 11 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukurama demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonė ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. liepos 7 d. rezoliuciją dėl ES išorės politikos, kuria remiamas demokratijos diegimas ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo metines rezoliucijas dėl metinio pranešimo apie žmogaus teisių padėtį pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šiuo klausimu, ypač į paskutinę, skirtą įvykiams ES pietų ir rytų kaimynystėje, t. y.: 2012 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl metinės ataskaitos apie žmogaus teisių padėtį pasaulyje ir Europos Sąjungos politiką šioje srityje, įskaitant poveikį strateginei ES žmogaus teisių politikai ⁽⁸⁾, 2012 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2011 m. ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje ⁽⁹⁾, 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2012 m. ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 29 d. rekomendaciją dėl galimo Europos demokratijos fondo (EDF) įsteigimo tvarkos ⁽¹¹⁾ ir į tai, kad Europos demokratijos fondas (angl. EED) buvo sukurtas 2012 m., o 2013 m. pradėjo ir vykdo veiklą,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl ES žmogaus teisių strategijos peržiūros ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją dėl skaitmeninės laisvės strategijos ES užsienio politikoje ⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. birželio 13 d. rezoliuciją dėl spaudos ir žiniasklaidos laisvės pasaulyje ⁽¹⁴⁾,

⁽¹⁾ OL C 338, 2013 11 19, 2013, p. 3.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0446.

⁽³⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 26.

⁽⁴⁾ OL C 296 E, 2012 10 2, p. 105.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0565.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0570.

⁽⁷⁾ OL C 33 E, 2013 2 5, p. 165.

⁽⁸⁾ OL C 258 E, 2013 9 7, p. 8.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0503.

⁽¹⁰⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0575.

⁽¹¹⁾ OL C 257 E, 2013 9 6, p. 13.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0504.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0470.

⁽¹⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0274.

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A7-0157/2014),
- A. kadangi Europos kaimynystės politika (EKP), ypač Rytų partnerystė, grindžiama bendromis vertybėmis ir bendru išsipareigojimu paisyti tarptautinės teisės ir pagrindinių vertybių bei principų – laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms, teisinės valstybės, rinkos ekonomikos, tvaraus vystymosi ir gero valdymo; kadangi Rytų partnerystėje siekiama skleisti vertybes ir principus, kurie yra ES pagrindas, jais dalytis ir juos propaguoti, t. y. taikos, draugystės, solidarumo ir gerovės principus, kad būtų padedama kurti ir įtvirtinti klestinčią demokratiją, užtikrinti tvarų ekonomikos augimą ir valdyti tarpvalstybinius ryšius siekiant paspartinti partnerystės šalių politinę asociaciją ir ekonominę integraciją su ES; kadangi visi Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo Vilniuje dalyviai dar kartą patvirtino savo išsipareigojimą įgyvendinti šiuos pagrindinius principus;
- B. kadangi dėl vienas po kito vykusių ES plėtros etapų Armėnija, Azerbaidžanas, Gruzija, Moldova, Ukraina ir Baltarusija priartėjo prie ES, todėl jų saugumas, stabilumas ir gerovė daro vis didesnę poveikį ES saugumui, stabilumui ir gerovei ir atvirkščiai;
- C. kadangi laisvės, demokratinės vertybės ir žmogaus teisės gali būti plėtojamose tik tinkamoje aplinkoje, kuri pasižymi ekonominiu ir socialiniu stabilumu bei nacionaliniu ir tarptautiniu saugumu, kaip tą įrodė pačios ES istorija;
- D. kadangi, nors pagrindiniai EKP principai ir tikslai taikomi visoms šalims partnerėms, ES santykiai su kiekviena iš jų yra išskirtiniai ir EKP priemonės pritaikomos, kad atitiktų kiekvienus iš šių santykių;
- E. kadangi Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimas Vilniuje parodė, kad būtina apsvarstyti rytinėms partnerėms skirtas ES politikos kryptis;
- F. kadangi Rytų partnerystė skirta Rytų Europos šalims, kaip nurodyta Sutarčių 8 ir 49 straipsniuose; kadangi įgyvendinant Rytų partnerystę turėtų būti remiamas perėjimas prie demokratijos bei reformų procesas ir ši partnerystė yra reakcija į šalių partnerių visuomenių europinius siekius;
- G. kadangi Rytų partnerystės šalyse europiniai siekiai yra giliai įsišakniję ir jose vis dar vyksta sunkūs pertvarkos procesai po dešimtmečių buvimo SSRS sudėtyje siekiant pereiti prie demokratinės sistemos, kuri grindžiama teisinės valstybės principais ir pagarba žmogaus teisėms bei piliečių laisvėms; kadangi kai kurios Rytų partnerystės šalyse trūksta bendro sutarimo dėl jų europinės ateities;
- H. kadangi reikėtų pasinaudoti dabartiniu santykių su Rytų partneriais impulsu ir paskatinti Rytų partnerystės šalių tautas siekti tolesnių demokratinų reformų; kadangi asociacijos su ES procesu būtent to ir siekiama ir jis turėtų būti įgyvendintas nepaisant dabartinių nesėkmių kai kuriose Rytų partnerystės šalyse;
- I. kadangi įgyvendinant Rytų partnerystę turėtų būti skatinamas politinis, ekonominis, geopolitinis saugumas, socialinis ir kultūrinis bendradarbiavimo aspektai;
- J. kadangi Europos kaimynystės priemonė yra pagrindinė Sąjungos paramos ir pagalbos teikimo Rytų partnerystės šalims priemonė; kadangi ja perteikiamas diferenciacijos principas ir principas „parama pagal pažangą“ bei numatomos didelės finansinės paskatos toms kaimyninėms šalims, kurios imasi demokratinų reformų;
- K. kadangi Rytų partnerystės šalys vis dėlto siekia politinio vystymosi, o ES siūloma partnerystė pagrįsta jų pačių politine valia, tačiau, nepaisant Rytų partnerystės šalių gyventojų aiškių europinių siekių, ši partnerystė, kaip paaiškėjo, yra nepakankama pokyčių ir reformų varomoji jėga; kadangi iš nesėkmių Rytų partnerystės šalyse ir aukščiausiojo lygio susitikimo Vilniuje rezultatų matyti, kad būtina stiprinti strateginį Rytų partnerystės aspektą ir labiau stengtis populiarinti abipusę asociacijos susitarimų naudą ir didinti informuotumą apie ją, taip pat matyti, kad, priimdamos savo suvernius sprendimus, šios šalys vis dar patiria didelį trečiųjų šalių spaudimą ir šantažą; kadangi Rytų partnerystės šalys turi būti laisvos ir suvernios, kad galėtų visapusiškai naudotis savo teise apsispręsti dėl savo ateities nepatirdamos netinkamo išorinio spaudimo, grasinimų ar bauginimo; kadangi kiekviena šalis turi suvernią teisę prisijungti prie bet kurios tarptautinės organizacijos ar aljanso ir nulemti savo ateitį be išorinės įtakos;

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

- L. kadangi neseni įvykiai parodė, jog kai kurie geopolitiniai subjektai netinkamai mano, kad vykdant ES Rytų partnerystės politiką vieni laimi, o kiti pralaimi, ir todėl reikėtų atsižvelgti į šių subjektų neigiamą vaidmenį;
- M. kadangi įgyvendinant Rytų partnerystę jokių būdu nesiekama kenkti ar trukdyti dvišaliams santykiams su Rusijos Federacija, bet, priešingai, ją įgyvendinant galima plėtoti sąveiką su Maskva, siekiant sudaryti palankiausias sąlygas darniam bendrų kaimynių vystymuisi;
1. primena Rytų partnerystės tikslą didinti rytinių partnerių politinę, ekonominę ir kultūrinę integraciją į Europą, kuris yra grindžiamas bendromis vertybėmis ir bendrais interesais, taip pat išipareigojimu paisyti tarptautinės teisės, pagrindinių vertybių, gero valdymo ir rinkos ekonomikos principų bei grindžiamas bendrais išipareigojimais ir bendra atsakomybe; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Rytų partnerystės suinteresuotųjų subjektų – EURONEST parlamentinės asamblėjos, Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) bei kitų iniciatyvų, pvz., Rytų Europos iniciatyvų kongreso, – įsteigimą ir atliktą darbą; vis dėlto pažymi, kad dėl nesenų įvykių kai kuriose Rytų partnerystės šalyse buvo atkreiptas dėmesys į politinės, ekonominės ir socialinės integracijos proceso nestabilumą; pabrėžia, kaip svarbu įtraukti platesnę visuomenę – tai viena iš transformacijos priemonių; ragina dažniau ir veiksmingiau įtraukti vietos ir regioninės valdžios institucijas bei parlamentus, verslo lyderius, pilietinę visuomenę, kad susidarytų reformų šalininkų grupės, galinčios daryti įtaką nacionaliniu lygmeniu priimamiems sprendimams;
 2. reiškia susirūpinimą dėl to, kad pastaruoju metu trečiosios šalys kėlė didelių iššūkių visai Rytų partnerystei, ir ragina visus susijusius dalyvius laikytis savo išipareigojimų ir toliau dalyvauti projekte;
 3. pabrėžia, kad europinė perspektyva, įskaitant galimybę teikti paraišką dėl narystės pagal Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnį, galėtų būti reformų šiose šalyse varomoji jėga ir toliau skatinti jas tvirtiau išipareigoti laikytis bendrų vertybių ir principų, pvz., demokratijos, teisinės valstybės, pagarbos žmogaus teisėms ir gero valdymo principų; taip pat mano, kad į Rytų partnerystės šalis, kurios yra labiausiai pasiryžusios stiprinti santykius su ES ir nori imtis būtinų reformų bei jas įgyvendinti tiek politiniu, tiek ekonominiu lygmenimis, reikėtų tinkamai atsižvelgti ir tas šalis remti, taip sudarant joms paskatą toliau integruotis į Europą;
 4. pripažįsta, kad šiuo metu, labiau nei kada nors anksčiau, integracijai į Europos Sąjungą pritariančioms Rytų partnerystės šalių visuomenėms reikia stiprios, iniciatyvios ir skubios ES paramos, kuri turėtų būti teikiama įvairiais būdais ir įvairiuose politikos sektoriuose bei apimti įvairius aspektus – nuo finansinės paramos iki vizų režimo supaprastinimo programų;
 5. mano, kad Rytų partnerystės projektui reikalingas nuodugnus jo veiksmingumo įvertinimas, įskaitant tikslų sėkmingos ir nesėkmingos patirties vertinimą, ir kad tam reikia tolesnių svarstymų, naujo akstino ir aiškos vizijos, kaip siekti pažangos, ir kad dėmesys turėtų būti vienodai sutelktas į politinį bendradarbiavimą ir partnerystę siekiant suteikti šioms visuomenėms galimybę pasirinkti Europą; todėl ragina ES visų pirma investuoti į tiesioginę pažangą piliečiams – įvesti bevizį režimą, remti jaunimą ir būsimus lyderius, daugiau dėmesio skirti tam, kad būtų suteiktos galios pilietinei visuomenei; pabrėžia energetikos, transporto ir mokslinių tyrimų sektorių svarbą Rytų partnerystės šalių integracijos į Europą mastui;
 6. mano, kad iš aukščiausiojo lygio susitikimo Vilniuje rezultatų matyti, kad būtina stiprinti strateginę Rytų partnerystės aspektą; todėl rekomenduoja lanksčiau naudoti ES turimas priemones, pvz., makroekonominę pagalbą, prekybos režimų supaprastinimą, projektus, kuriais didinamas energetinis saugumas ir skatinamas ekonomikos modernizavimas, ir sparčiai įgyvendinti vizų režimo liberalizavimą, vadovaujantis europinėmis vertybėmis ir interesais;
 7. ragina Komisiją parengti Žaliąją knygą dėl Rytų partnerystės ateities po aukščiausiojo lygio susitikimo Vilniuje;
 8. ragina Komisiją ir EIVT nustatant dvišalius ir daugiašalius Sąjungos prioritetus ir pagal Europos kaimynystės priemonę skiriamą finansavimą atsižvelgti į patirtį, įgytą iš pastarųjų Rytų partnerystės pokyčių;
 9. mano, kad kuriant tvirtą ir ilgalaikę partnerystę su Rytų partnerystės šalimis svarbiausi yra perėjimo prie demokratijos procesai, kurie pagrįsti teisinės valstybės principais, pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

10. pabrėžia, kad pilietinė visuomenė atlieka svarbų vaidmenį perėjimo prie demokratijos ir reformų procesuose bei vedant politinį dialogą Rytų partnerystės šalyse; ragina ES stiprinti bendradarbiavimą su pilietine visuomene ir teikti jai paramą taikant įvairias finansavimo priemones;

11. palankiai vertina pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (EKPP) įgyvendinamą Rytų partnerystės integracijos ir bendradarbiavimo programą 2013 m. Moldovai, Gruzijai ir Armėnijai paskirstytus asignavimus kaip papildomą finansavimą toms Rytų partnerystės šalims, kurios daro pažangą reformų, kuriomis siekiama tvirtos demokratijos ir užtikrinti žmogaus teises, srityje;

12. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą suteikti Moldovos piliečiams galimybę Šengeno erdvėje keliauti be vizų; pabrėžia, kad vizų režimo liberalizavimas turėtų būti prioritetas, ir ragina dėti daugiau pastangų šioje srityje; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad vizų režimo liberalizavimas – vienas iš procesų, kuriais siekiama suartinti visuomenes, ir kad reikia dėti daugiau pastangų šioje srityje, ypač paspartinant bendradarbiavimą švietimo, mokslo, kultūros ir sporto srityse; pabrėžia, kad pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, mokinių mainų, atlyginamo ir neatlyginamo stažavimosi, savanoriškos tarnybos ir dalyvavimo „Au pair“ programoje tikslais sąlygų yra priemonė, turinti didelį poveikį švietimo ir kultūros srityje; ragina greitai priimti šią direktyvą, kuria minėtaisiais tikslais trečiųjų šalių piliečiams būtų išduodamos ilgalaikės vizos ir leidimai gyventi;

13. pabrėžia, kad svarbu investuoti į projektus, skirtus jaunimui ir ateities lyderiams, be kita ko, visapusiškai pasinaudojant stipendijų galimybėmis pagal programą „Erasmus+“, kad būtų skatinami Rytų partnerystės šalių ir ES valstybių narių studentų ir dėstytojų mainai, toliau teikiant finansinę paramą tremtyje veikiančiam Europos humanitariniam universitetui, ir įsteigti Rytų partnerystės universitetą bei Juodosios jūros Europos kolegiją, sudarant juose galimybes rengti įvairių lygmenų švietimo programas, kuriomis būtų siekiama formuoti būsimus Rytų partnerystės šalių ir ES valstybių narių lyderius, taip pat toliau skatinti akademinius ir švietimo projektus, kurių vertė šioje srityje jau įrodyta, pvz., Europos kolegiją;

14. primygtinai ragina surengti daugiau ES valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių mokyklų mainų ir laikosi nuomonės, kad reikėtų atskirai skirti lėšų šiuo tikslu;

15. pabrėžia poreikį didinti jaunimo bendradarbiavimą pagal programos „Veiklus jaunimas“ iniciatyvą „Rytų partnerystės galimybės jaunimui“ ir taip stiprinti aktyvų jaunimo pilietiškumą, plėtoti solidarumą ir skatinti jaunimo toleranciją; šiuo požiūriu palankiai vertina 2013 m. spalio mėn. įvykusį Rytų partnerystės jaunimo aukščiausiojo lygio susitikimą, kuris sudarė palankesnes sąlygas politiniam dialogui vesti ir ryšiams palaikyti su ES ir Rytų partnerystės šalių sprendimus priimančiais subjektais ir jaunimu;

16. mano, kad sunkumus propaguojant ir įgyvendinant Rytų partnerystę galima įveikti iš naujo suderinus ir sustiprinus ES išsipareigojimą ne tik vesti politinį dialogą, bet ir imtis socialinių, ekonominių ir kultūrinių sričių ir jas plėtoti; ragina ES savo dalyvavimą šalyse partnerėse didinti atitinkama vietos kalba naudojant interaktyvesnes garso ir vaizdo priemones ir socialinę žiniasklaidą, kad ji pasiektų visą visuomenę; ragina Komisiją parengti aiškią ryšių palaikymo strategiją Rytų partnerystės šalių visuomenei, siekiant jai išaiškinti, kuo jai naudingi asociacijos susitarimai, įskaitant glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškas laisvosios prekybos zonas (angl. DCFTA), – tai priemonės jų politinėms sistemoms ir ekonomikai modernizuoti;

17. pabrėžia, kad, siekdamas užtikrinti patikimą ir saugų energijos tiekimą, ES ir Rytų Europos partnerės susiduria su bendrais politiniais uždaviniais; primena, kad bendradarbiavimas energetinio saugumo srityje yra aiškiai įvardytas kaip prioritetas pagal Rytų partnerystę ir Europos kaimynystės politiką; primena, kad Energijos bendrijos sutartyje nustatyti visiškai integruotos regioninės energijos rinkos, palankios augimui, investicijoms ir stabiliai reguliavimo sistemai, sukūrimo pagrindai; mano, kad tolesnė pažanga dujų ir elektros tinklų integracijos srityje, įskaitant priešingos krypties srautus, šiame regione yra esminė siekiant Energijos bendrijos tikslų; pabrėžia, kad svarbu daugiau dėmesio skirti energetikos sektoriaus konsolidavimui, tobulinimui ir veiksmingumui – tai viena iš pagrindinių ekonomikos modernizavimo sąlygų, didinti energetinį saugumą ir konkurencingumą bei plėtoti energetikos strategijas laikantis Europos energetikos bendrijos išsipareigojimų ir ES tikslų; ragina toliau vykdyti dujų ir elektros energijos rinkos reformas ir užtikrinti pakankamą energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį laikantis ES politikos ir standartų; pripažįsta, kad Rytų partnerystės šalių energetinė priklausomybė nuo trečiųjų valstybių ir netinkamas tiekimo įvairinimas apsunkina Europos integraciją, primena šiuo klausimu, kad projektai, kaip antai South Stream projektas, didina ES priklausomybę nuo Rusijos dujų, ir ragina Komisiją ir

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

valstybes nares paspartinti projektus, kurie padės sušventinti šią padėtį; ragina Komisiją ir Tarybą pasiekti, kad solidarumas taptų vienu iš pagrindinių Energijos bendrijos principų, kurio visapusiškai laikytųsi visi ES rinkos dalyviai;

18. ragina energetinio saugumo sąlygą įtraukti į kiekvieną susitarimą su Rytų partnerystės šalimis, siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi ES vidaus energijos rinkos teisės aktų, taip pat į tokius susitarimus įtraukti išankstinio perspėjimo mechanizmą, siekiant užtikrinti ankstyvą galimos rizikos ir problemų, susijusių su energijos tiekimu iš trečiųjų šalių ir tranzitu, vertinimą, taip pat sukurti bendrą savitarpio pagalbos, solidarumo ir ginčų sprendimo sistemą;

19. ragina taikyti labiau pritaikytą požiūrį į atskiras šalis partneres, be kita ko, labiau atsižvelgiant į konkrečius opius geopolitinius klausimus, įgyvendinant diferenciacijos principą ir principą „parama pagal pažangą“, tačiau užtikrinant bendrą koordinavimą; yra tvirtai įsitikinęs, kad santykių su kiekviena šalimi partnere stiprumas ir mastas turėtų atspindėti šių šalių europinį užmojį, išipareigojimą paisyti bendrų vertybių ir pažangą savo teisės aktus derinant su ES teisės aktais, kuri vertinama remiantis aiškiais kriterijais ir šių šalių nuopelnais; laikosi nuomonės, kad Rytų partnerystės struktūra turi atitikti ateities perspektyvas ir būti lanksti instituciniu ir koncepciniu požiūriais, siekiant visoms partnerėms, įskaitant didžiausią pažangą padariusias, teikti ilgalaikes paskatas, kad tokiu būdu toliau būtų stiprinami santykiai su ES; be to, mano, kad įgyvendinant Rytų partnerystę ne vien reikėtų skirti dėmesį norminiams tikslams, bet ir pasiekti piliečius taikant principus „iš apačios į viršų“, kad būsimos asociacijos nauda būtų susiejama su viešąja nuomone; primena, kad tolesnis partnerystės plėtojimas priklausys nuo pažangos ir dedamų nemažų pastangų laikytis žmogaus teisių, atlikti teisminių institucijų reformą, viešojo administravimo reformas, kovoti su korupcija ir aktyviau įtraukti piliečius į viešojo sektoriaus sprendimų priėmimą;

20. ragina Komisiją toliau nagrinėti galimybes, kaip sumažinti kliūtis prekybai, atitinkamais atvejais net ir prieš pasirašant ar įgyvendinant glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus, kad atitinkamų Rytų partnerystės šalių visuomenės ir įmonės pajustų labiau tiesioginę glaudesnio bendradarbiavimo su ES ekonominę naudą;

21. pripažįsta, koks svarbus įtraukumas siekiant užtikrinti, kad partnerystė būtų plėtojama dalyvaujant visiems 6 partneriams, tad pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti daugiašalę dimensiją, ir ragina visų politinių sričių ministrų lygmeniu reguliariai rengti posėdžius;

22. šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad, kaip ir Ukrainos atveju, Tarybai svarbu nedelsiant imtis veiksmų, t. y. didinti diplomatinį spaudimą, nustatyti tikslines individualias priemones, draudimus keliauti pareigūnams, teisės aktų leidėjams ir juos remiantiems verslininkams, kaltiems dėl žmogaus teisių pažeidimų, ir išaldyti jų turtą bei nuosavybę, taip pat labiau stengtis kovoti su atitinkamos šalies įmonių bei verslininkų vykdomu pinigų plovimu ir mokesčių slėpimu naudojantis Europos bankais;

23. reiškia susirūpinimą dėl vienodo supratimo apie ES ir Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimo esmę trūkumo; susirūpinęs pažymi, kad ES dažnai laikoma paramos teikėja, o šalys partnerės – paramos gavėjomis, nors visos šalys turėtų atlikti dvejopą vaidmenį; perspėja, kad dėl tokio visuomenės suvokimo gali atsirasti nerealių lūkesčių rytinių partnerių visuomenėse;

24. apgailestauja dėl to, kad valstybių narių požiūriai dažnai skiriasi ir jos neturi bendros pozicijos siekiant santykių su Rytų partnerystės šalimis ir jų pažangos; susirūpinęs pažymi, kad trūksta valstybių narių supratimo apie strateginę bendradarbiavimo ir bendros pozicijos tam tikrais klausimais svarbą; ragina visapusiškai persvarstyti EKP, visų pirma skirtą rytinėms kaimynėms, atsižvelgiant į nesenus įvykius ir apsvarstant konkrečias ir apčiuopiamas priemones, visų pirma susijusias su Rytų partnerystės šalių piliečiais;

25. rekomenduoja toliau stiprinti daugiašalį Rytų partnerystės aspektą, siekiant skatinti bendradarbiavimo atmosferą, draugystę ir gerus kaimyninius santykius, kuriais bus remiami politinės asociacijos, o ypač ekonominės integracijos tikslai, taip pat skatinti daugiašales bendradarbiavimo iniciatyvas ir bendrus projektus; taip pat turėtų būti toliau plėtojamas tarpvalstybinis ir regioninis bendradarbiavimas, visų pirma tokiose srityse kaip transportas, žmonių tarpusavio santykiai, aplinka, sienų saugumas ir energetinis saugumas, ir primena, kad šiuo požiūriu ES teikia didelę reikšmę EURONEST parlamentinei asamblėjai; mano, kad bendradarbiavimas vis dėlto turėtų būti tęsiamas, jei įmanoma, dvišaliu pagrindu tarp ES ir šalių partnerių;

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

26. pabrėžia, kad reikėtų dėti daugiau pastangų siekiant keisti demokratinių reformų patirtimi, remiantis didele Europos šalių patirtimi demokratinių režimų, kurie grindžiami pagarba pagrindinėms vertybėms ir teisinės valstybės principu, kūrimo ir saugojimo procese, visų pirma valstybėms narėms, kurios galėtų remtis savo patirtimi integruojantis į ES ir savo glaudžiais santykiais su Rytų partnerystės šalimis, kartu pripažįstant atskirų šalių specifiškumą, pabrėžiant tikėtiną abipusę naudą ir siekiant užtikrinti sąlygų ir solidarumo pusiausvyrą, kartu siekiant tolesnio pačios ES vystymosi; siūlo išnagrinėti galimybes mokytis tarpusavyje tiek politiniu, tiek techniniu lygmenimis – tai padėtų didinti informuotumą ir žinias apie demokratijos kūrimą ir teisinę valstybę;

27. mano, kad ES turėtų aktyviau raginti šalis partneres kovoti su žmogaus teisių pažeidimais; ragina valstybes nares įgyvendinti ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų ir primena, kad už šiurkščius žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimus pati ES, remdamasi savo Sutartimis, pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP) gali apsvarstyti galimybę nustatyti ribojamąsias priemones ar sankcijas, apimančias ginklų embargą, vidaus represijų įrangos eksporto draudimą, apribojimus išduodant vizas arba taikant draudimus keliauti asmenims, tiesiogiai arba netiesiogiai kaltiems dėl šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų ar represijų prieš pilietinę visuomenę ir demokratinę opoziciją arba savo veikla kitaip šiukščiai paminantiems demokratiją ar teisinės valstybės principus, taip pat jų turto ir finansinių išteklių iššaldymą; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad sankcijos būtų atrankinės ir tikslinės, taip išvengiant poveikio paprastų piliečių gyvenimui;

28. palankiai vertina Vilniuje įvykusio aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatus, tai, kad Gruzija ir Moldovos Respublika parafavo asociacijos susitarimus įskaitant glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus; vis dėlto apgailestauja, kad aukščiausiojo lygio susitikimo Vilniuje rezultatai neatitiko visų lūkesčių, ir primygtinai ragina tam tikrais atvejais kuo greičiau pasirašyti ir visiškai, skubiai ir veiksmingai įgyvendinti asociacijos susitarimus su šalimis partnerėmis, kad būtų skatinama modernizacija ir reformų procesas šiose šalyse, visų pirma srityse, susijusios su geru valdymu ir teisinės valstybės principais, taip pat ragina remti partnerių ekonomikos plėtrą ir modernizavimą, taip pat verslui palankių teisės aktų rengimą ir modernizavimą; ragina EIVT ir Komisiją nustatyti bendradarbiavimo pagal asociacijos darbotvarkės sritis ir sektorius, kuriose įgyvendinimą būtų galima pradėti jau trumpuoju arba vidutinės trukmės laikotarpiu;

29. smerkia spaudimą, kurį Rusija nuolat daro Rytų partnerystės šalims taikydama ekonomines, politines ir karines priemones ir kuri mano, kad ES ir Rytų partnerystės šalių santykių stiprinimas prieštarauja jos interesams; pabrėžia, kad tai reikia spręsti vedant derybas su Rusija ir kad tarp ES valstybių narių reikia rengti rimtas diskusijas dėl naujų būdų, kaip Rusija galėtų konstruktyviai dalyvauti iniciatyvose, susijusiose su bendrais interesais kurti saugią, stabilią ir klestinčią Europos kaimynystę, taip atsisakant pasenusio ir pavojingo požiūrio, grindžiamo įtakos sferų idėja; ragina ES imtis konkrečių priemonių, įskaitant ekonominę paramą, prekybos režimų supaprastinimą, projektus, kuriais didinamas energetinis saugumas ir skatinamas ekonomikos modernizavimas, kad paremtų Rytų partnerystės šalių europinius siekius, ir priimti bendrą strategiją Rusijos atžvilgiu; be to, ragina vesti nuoširdų ir atvirą dialogą su trečiosiomis valstybėmis, siekiant dėti kuo didesnes pastangas, kad būtų plėtojama sąveika, kuria būtų siekiama teikti naudą Rytų Partnerystės šalims;

30. primena, kad bendradarbiavimo su Rytų partnerystės šalimis tikslai turėtų būti sukurti glaudesnę strateginę partnerystę, stiprinti ES ir Rytų partnerystės šalių žmonių tarpusavio santykius, kurti socialinių ryšių tinklus siekiant tolesnės integracijos ir teikti paramą modernizavimo bei europinės krypties procesui, kuris aprėpia ne vien tik stabilizaciją;

31. pabrėžia, kad reikia didinti informuotumą apie Europos Sąjungą Rytų partnerystės šalyse; pabrėžia, kad ES delegacijos Rytų partnerystės šalyse turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį remiant ES matomumo kampanijas;

32. ragina vystyti glaudesnius šalių partnerių santykius ir propaguoti stabilumą bei daugiašalio pasitikėjimo stiprinimą; šiuo požiūriu pabrėžia, kad svarbu plėtoti tikrą Rytų partnerystės daugiašalį aspektą, siekiant gerinti gerus kaimyninius santykius, stiprinti regioninį bendradarbiavimą ir įveikti dvišalius nesutarimus;

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

33. pakartoja savo nuomonę, kad įsisenėję konfliktai trukdo visapusiškam Rytų partnerystės plėtojimui ir stiprina neapykantą, priešišumą ir įtampą tarp kelių Rytų partnerystės šalių tautų; pažymi, kaip svarbu pasiekti teisingą ir ilgalaikę taiką remiantis tarptautinės teisės principais; šiuo tikslu ragina visas suinteresuotąsias šalis sudaryti palankias sąlygas susilaikant nuo neapykantą skatinančios retorikos bei manipuliacijų karu ir įgyvendinant pasitikėjimo skatinimo priemones, kuriomis būtų sprendžiamos humanitarinės, ekonominės ir kitos problemos visose dabartinių zonų dalijančių linijų pusėse; pabrėžia regioninio bendradarbiavimo ir pasitikėjimo didinimo tarp šalių iniciatyvų svarbą; pabrėžia, kad svarbu stiprinti gerų santykių su kaimyninėmis šalimis principą, kuris yra esminis konfliktų sprendimo elementas; reiškia susirūpinimą, jog ES pastangos ir skirti ištekliai nebuvo pakankami, kad iki šiol būtų pasiekta apčiuopiamų rezultatų; primygtinai ragina Komisiją remti pasitikėjimo didinimo programas konflikto zonose, siekiant atkurti dialogą ir sudaryti palankesnes sąlygas žmogiškųjų išteklių mainams; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir EIVT parengti daugiau novatoriškų priemonių ir strategijų, įskaitant komunikavimo su visuomene strategijas, apsvarstyti pragmatines iniciatyvas ir pasitelkti neoficialius pasitarimus ir konsultacijas, siekiant remti pilietinę kultūrą ir bendruomenės dialogą;

34. laikosi nuomonės, kad tiek ES, tiek šalių partnerių pilietinės visuomenės dalyvavimas ir įsitraukimas yra itin svarbus Rytų partnerystės politikos tobulinimui; pabrėžia, kad Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo dalyvavimas ir aktyvus indėlis visais daugiašalės platformos lygmenimis yra vertinami kuo palankiausiai ir turėtų būti toliau didinami;

35. mano, kad pilietinės visuomenės organizacijų (PVO) bendradarbiavimas yra tinkamas žmonių tikrų tarpusavio santykių, kurių neturėtų riboti valstybių sienos, pagrindas; rekomenduoja, kad Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumas bei ES ir Rusijos pilietinės visuomenės forumas glaudžiau bendradarbiautų ir vykdytų glaudesnę koordinavimo veiklą;

36. mano, kad bendradarbiavimo priemonės turėtų būti tiksliai apibrėžtos atsižvelgiant į turimas priemones ir programas ir ypatingą dėmesį skiriant švietimui bei akademiniams mainams; ragina skirti papildomų finansinių išteklių siekiant įgyvendinti Rytų partnerystę ir remti reformas, pavyzdines iniciatyvas ir projektus; ragina visas šešias Rytų partnerystės šalis partneres visapusiškai dalyvauti Sąjungos programose;

37. pabrėžia, kad siekiant apginti demokratines vertybes būtina laikytis teisinės valstybės principų, įskaitant nepriklausomų ir veiksmingai dirbančių teisminių institucijų sukūrimą, ir užkirsti kelią privataus ir viešojo sektoriaus korupcijai;

38. pabrėžia, kad korupcija tebėra plačiai paplitusi Rytų partnerystės šalyse ir kad tai yra svarbus klausimas, kurį reikia spręsti;

39. pripažįsta ekonomikos krizės poveikį Rytų partnerystės šalių ekonominei plėtrai; pabrėžia, kad siekiant toliau plėtoti Rytų partnerystės projektą svarbu skatinti ekonominį bendradarbiavimą, be kita ko, didinti informuotumą apie ekonominių problemų sudėtingumą, propaguoti gerą finansų sektoriaus valdymą ir bendradarbiavimą su tarptautinėmis finansų įstaigomis, taikyti sektorių metodą ir raginti rengti teisės aktus, kuriais būtų skatinama MVĮ sektoriaus plėtra; pabrėžia, jog reikia sudaryti ir laikinai taikyti glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus (angl. DCFTA) – tai pagrindinės priemonės Rytų partnerystės šalių ekonomikai modernizuoti ir siekiant suteikti galimybes finansų krizei įveikti;

40. ragina labiau stengtis stiprinti Rytų partnerystės verslo dimensiją, t. y., be kita ko, gerinti verslo aplinką šalyse partnerėse vietos, regioninio ir Europos lygmens MVĮ bei verslo subjektų labui ir skatinti ES ir Rytų partnerystės šalių verslo partnerystę;

41. be to, mano, kad visoms atitinkamoms šalims būtų naudinga skatinti bendrą veiklą su kitais strateginiais partneriais ir bendradarbiavimą tarptautinėse ir Europos organizacijose;

42. pabrėžia poreikį skatinti socialinius ir kultūrinius ryšius ir taip praktikoje įgyvendinti ES šūkį „susivieniję įvairovėje“;

2014 m. kovo 12 d., trečiadienis

43. pabrėžia, kad informacijos ir kultūriniai mainai tarp Rytų partnerystės šalių ir ES yra svarbūs siekiant kurti šiuolaikines, gerai informuotas visuomenes ir propaguoti Europos vertybes;
44. pabrėžia tai, kad Europos demokratijos fondas (angl. EED) turi atlikti svarbų vaidmenį Rytų partnerystės šalyse, greitai, veiksmingai ir lanksčiai stiprinant pilietinę visuomenę ir skatinant teisinę valstybę bei pagarbą žmogaus teisėms, taip pat remiant ar plėtojant prodemokratinį judėjimą šalyse, kurios dar neperėjo prie demokratijos arba kurios išgyvena perėjimo prie demokratijos procesą; ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares remti Europos demokratijos fondo veiklą ir visapusiškai panaudoti bendradarbiavimo ir sąveikos potencialą; atsižvelgdamas į tai ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti tinkamą, stabilų Europos demokratijos fondo veiklos finansavimą;
45. mano, kad, siekdama gerinti Rytų partnerystės šalių tarpusavio bendradarbiavimą, ES turėtų susilaikyti nuo apsiribojimo viena kalba įgyvendinant bendrus projektus ir turėtų skatinti daugiakalbystę, visų pirma įgyvendinant vietos valdžios, pilietines ir švietimo iniciatyvas;
46. pabrėžia, kad svarbu skatinti ir remti bendrus veiksmus mokslinių tyrimų ir inovacijų, įskaitant studentams skirtas mainų programas, virtualių daugiakalbių projektų, kultūrų dialogo, bendrų filmų statymo ir bendrų literatūros vertimo išteklių, bendrų tyrimų dėl nacizmo ir komunizmo palikimo, totalitarinių režimų ir bendros Europos istorijos, be kita ko, taip pat programos „Europa piliečiams“ įgyvendinimo ir bendradarbiavimo su Europos atminties ir sąžinės platforma skatinimo srityse;
47. ragina laipsniškai sukurti bendrą žinių ir inovacijų erdvę siekiant sujungti keletą esamų mokslinių tyrimų ir inovacijų srities bendradarbiavimo krypčių;
48. ragina visame Rytų partnerystės transporto tinkle įgyvendinant esamas ES programas ir priemones toliau derinti visų transporto sričių teisės aktus ir įgyvendinti transporto infrastruktūros projektus, kartu siekiant, kad juose gausiau dalyvautų Europos ir tarptautinės finansų įstaigos ir kad pirmenybė būtų teikiama projektams, kuriais gerinamos svarbiausios TEN-T tinklo jungtys;
49. ragina suprasti, kad Rytų partnerystė yra plataus užmojo programa, kurios rezultatai gali tapti labiau akivaizdūs ilguoju laikotarpiu; pabrėžia, kad, nors Rytų partnerystė plačiai kritikuojama, iniciatyvos sėkmė priklauso ir nuo ES, ir nuo jos rytinių kaimyninių šalių išitraukimo bei politinės valios; taip pat pažymi, jog būtina, kad bet kokia Rytų partnerystės kritika būtų konstruktyvi ir būtų orientuota į jos tobulinimą, o ne diskreditavimą;
50. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veiksmų tarnybai, Regionų komitetui, Rytų partnerystės šalių vyriausybėms ir parlamentams, ESBO ir Europos Tarybai.
-